

Til Louise Theilade Thomsen (V)

Politikersvar til Louise Theilade Thomsen (V) - vedr. konkurrenceudsættelse

Louise Theilade Thomsen (V) har den 3. februar 2025 stillet følgende spørgsmål:

"KK har en lav grad af konkurrenceudsættelse sammenlignet med landets øvrige kommuner.

- Hvad er de primære årsager til dette?
- Er der initiativer i gang, der skal øge graden af konkurrenceudsættelse?

Spørgsmålet refererer til KLs "Kend din Kommune 2025", specifikt tabel 10.1. Kend din kommune - Brug nøgletal i styringen."

Økonomiforvaltningens svar

Indenrigs- og Sundhedsministeriet opgør hvert år kommunernes konkurrenceudsættelse gennem deres 'indikator for konkurrenceudsættelse' (IKU). IKU udtrykker kommunernes brug af private leverandører af tjenesteydelser i pct. i forhold til den del af kommunernes samlede opgaveløsning, der må varetages af private leverandører. IKU omfatter også de opgaver, som har været i udbud, og som er vundet af en kommunal leverandør.

IKU'en er en indikator for hvor mange af de såkaldte udbudsegnede opgaver, der er konkurrenceudsat gennem udlicitering til private virksomheder. Selvom der er et stort overlap mellem opgaver, der er udliciteret og opgaver, der er konkurrenceudsat, er det ikke en og samme side af en sag. KL har i et metodenotat oplistet opmærksomhedspunkter ved opgørelse af IKU. Metodenotatet kan ses her: [iku-en-indikator.pdf](#).

De væsentligste er:

- Bygge- og anlægsopgaver er udeladt, idet disse i altovervejende omfang udføres af private virksomheder. IKU er således alene beregnet på kommunernes serviceudgifter.
- Den fulde værdi af kommunens varekøb er indregnet i IKU som udbudsegnede opgaver fordi metoden ikke kan udsondre allerede konkurrenceudsatte varer. En betydelig del af dette indkøb er i KK i forvejen er konkurrenceudsat via forvaltningspecifikke udbud og via KKs tværgående indkøbs- og kategoriorganisation.

04-04-2025

Sagsnummer i F2
2025 - 4908

Dokumentnummer i F2
7442579

Sagsnummer eDoc
2025-0076428

Sagsbehandler
Donika Nikqi

I IKU'en opgøres den økonomiske volumen af udbudsegnede opgaver for KK til knap 30 mia. kr. og IKU'en for KK til 24,7%. IKU indeholder løn-udgifter og øvrige udgifter, men ikke anlægsudgifter.

I KK's indkøbsrelaterede forbrug på ca. 16 mia. kr. indgår indkøb indenfor den tværgående kategoriorganisation (Fremtidens Indkøb), indkøb finansieret af anlægsmidler, mellemkommunale betalinger, husleje, ejendomsskatter, borgerrettede beskæftigelses- og uddannelsesydelser, bo- og opholdssteder samt særlige dag- og undervisningstilbud til børn og unge. Der indgår ikke lønudgifter.

IKU kan således ikke sammenlignes direkte med KK's indkøbsrelaterede forbrug, om end der er overlap.

På Indenrigs- og Sundhedsministeriets hjemmeside fremgår det, at KK's IKU i årene 2019-2023 har været følgende:

Tabel 1. KK's brug af private leverandører af tjenesteydelser i pct. ift. den samlede opgaveløsning, der må varetages af private leverandører.

Årstal	2019	2020	2021	2022	2023
IKU	22,6	22,6	23,4	24,7	24,7

Det ses således, at IKU har været svagt stigende i KK i de seneste fem år.

Gennemsnittet for IKU i alle landets 98 kommuner har i samme periode været følgende:

Tabel 2. Gennemsnittet for alle landets 98 kommuners brug af private leverandører af tjenesteydelser i pct. ift. den samlede opgaveløsning, der må varetages af private leverandører.

Årstal	2019	2020	2021	2022	2023
IKU	26,5	26,3	26,9	27,5	27,8

KK lå i 2023 på en 83. plads ud af landets 98 kommuner med en IKU på 24,7, som dermed er under landsgennemsnittet på 27,8.

KK's konkurrenceudsættelsesgrad på udvalgte områder sammenlignet med hele landet og den bedst placerede kommune i 2023

I tabel 3 fremgår en oversigt over KK's konkurrenceudsættelsesgrad på udvalgte områder sammenlignet med gennemsnittet for alle landets kommuner samt den bedst placerede kommune blandt København, Odense, Århus, Ålborg og Frederiksberg.

Københavns Kommune er landets største kommune, og har derfor bedre forudsætninger for at løse kommunale opgaver selv. Områder, hvor KK har valgt overvejende at løse opgaverne selv, er f.eks. kirkegårde, rengøring, fritidsområdet, redningsberedskab, kommunale veje og miljøbeskyttelse. På andre opgaveområder såsom kollektiv trafik og tilbud til udlændinge konkurrenceudsætter KK væsentligt mere end landsgennemsnittet (KK konkurrenceudsætter 100 % på kollektiv trafik

og 83,3 % på tilbud til udlændinge mod hhv. 81,3 % og 63 % i landsgennemsnit).

Tabel 3. Oversigt over KK's konkurrenceudsættelsesgrad på områder hvor KK ligger væsentligt under landsgennemsnittet, sammenlignet den bedst placerede kommune blandt København, Odense, Århus, Ålborg og Frederiksberg, samt KK's samlede udgifter i 2023 på udvalgte områder.

Område	KK	Hele landet	Bedst placerede kommune blandt København, Odense, Århus, Ålborg og Frederiksberg	Spend i KK der jf. IKU kan konkurrenceudsættes (mio. kr.)	Andel af KK's samlede IKU opgjorte spend i 2023
Jordforsyning	19,9 %	33,7 %	Ålborg, 20,6 %	16,3	0,06 %
Fritidsområder	21,6 %	31,1 %	Odense, 97,2 %	177,3	0,61 %
Kirkegårde	17,9 %	28,7 %	Odense, 75,8 %	78,7	0,27 %
Miljøbeskyttelse	15,0 %	31,2 %	Odense, 50,3 %	88,8	0,30 %
Byudv. Og miljø: Diverse udgifter og indtægter	4,5 %	56,5 %	Ålborg, 74,8 %	17,9	0,06 %
Redningsberedskab	1,8 %	28,2 %	Ålborg, 192,5 %	9,5	0,03 %
Trafik og infrastruktur: Fællesfunktioner	23,7 %	27,0 %	Odense, 84,6 %	273,6	0,93 %
Kommunale veje	32,4 %	58,7 %	Odense, 87,8 %	454,0	1,55 %
Tilbud til børn og unge med særlige behov	28,2 %	43,1 %	Odense, 65,9 %	1.885,4	6,44 %
Erhvervsudvikling, turisme og landdistrikter	42,4 %	70,0 %	Århus, 93,7 %	52,9	0,18 %
Totale udgifter i KK, der i henhold til IKU kan konkurrenceudsættes (mio. kr.) (1)					29.294,7

Note 1: De 29,3 mia. er samlet spend for hele kommunen i 2023, der i henhold til IKU beregningsmetoden kan konkurrenceudsættes.

Note 2: Datakilde: KL's IKU-værktøj

Årsager til KK's placering på IKU

En af de primære årsager til, at KK ligger under landsgennemsnittet er, at der er nogle opgaver, f.eks. rengøring, kirkegårde og specialtilbud, som kommunen i højere grad end andre kommuner aktivt har valgt at drive og løse ved egne medarbejdere. KK's placering på IKU kan indikere, at udliciteringsgraden indenfor forskellige opgaveområder er blevet direkte eller indirekte politisk besluttet.

Dette afspejler sig i IKU for KK. At IKU i KK ligger under landsgennemsnittet er derimod ikke udtryk for, at KK ikke har fokus på konkurrenceudsættelse.

Igangværende initiativer, der skal øge graden af konkurrenceudsættelse

I businesscasen Fremtiden Indkøb, som blev vedtaget i budget 2024, er der en målsætning om øget konkurrenceudsættelse. Et middel til at øge konkurrenceudsættelsen er kategoriorganisationen i KK. Initiativet om øget konkurrenceudsættelse beskrives således:

"Konkurrenceudsættelse og aftaledækning gennem kategoriorganisationen sikrer, at hele kommunens indkøbsvolumen udnyttes til at sikre de bedste priser, og at politiske krav til miljø og bæredygtighed bliver overholdt. Derudover sikres lovlighed i konkurrenceudsættelsen, og aftalerne gøres tilgængelige for alle relevante enheder og forvaltninger gennem kommunens indkøbssystem." (Fremtiden Indkøb)

Helt konkret undersøger de kategoriansvarlige KK's forbrugsdata inden for deres indkøbskategori for at afdække nye områder, der kan dækkes af aftaler. De kategoriansvarlige har løbende dialog med markedet og får derigennem løbende viden om den nyeste udvikling i markedet, omkostningsdrivere m.v., der skal bidrage til, at KK's udbudsdesign sikrer mest værdi for pengene.

Det bemærkes, jf. KL metodeafsnit, at initiativet om øget aftaledækning i regi af Fremtidens Indkøb adskiller sig fra den måde konkurrenceudsættelse bliver opgjort på i IKU. Konkurrenceudsættelse under Fremtidens Indkøb arbejder med en målsætning om at øge andelen af udbudte aftaler ift. KK's nuværende indkøb, til forskel fra IKU, der fokuserer på konkurrenceudsættelse i forhold til værdien af de kommunale opgaver, som private virksomheder kan løse.

Et konkret, tænkt eksempel herpå er rengøringsområdet. Hvis KK beslutter at udlicitere hele rengøringsopgaven i kommunen, vil langt størstedelen af den samlede udgift der udliciteres, være til lønudgifter. Dette vil have indflydelse på opgørelsen over IKU, men ikke på andelen af spend i Fremtidens Indkøb, som konkurrenceudsættes.

Derfor vil overlappet til øget aftaledækning i regi af Fremtidens Indkøb, være begrænset til f.eks. de forbrugsartikler (sæbe, klude mv.), som rengøringservice i Københavns Ejendomme (KEJD) anvender. Dog vil der være en stigende tendens i relation til opgørelsen af IKU i KK.

Udgifterne forbundet med øget aftaledækning i regi af Fremtidens Indkøb omfatter således i et meget begrænset omfang udgifter, som er relevant for IKU.